

- виведення іноземної мови в технічному виші в нероздільну складову професійної підготовки майбутнього фахівця;
- підвищення ролі системи безперервної професійної багаторівневої підготовки в навчанні іноземної мови студентів технічних спеціальностей.

О. П. Мосьян

ОСОБЛИВОСТІ КУРСУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОГО СПІЛКУВАННЯ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Вивчення іноземними студентами державної мови активізується відповідно до вимог часу. Найбільш поширеною формою навчання є спецкурс української мови на підготовчому факультеті, але й на базових факультетах зараз вводять курс державної мови.

Для навчання іноземців російської/ української мови як інструменту отримання освіти використовують свідомо-практичний підхід, що дає студентам можливість розв'язувати складні мовні завдання в усіх видах мовленнєвої діяльності. Відповідно до програм таке навчання проводять за аспектами: вивчення граматики на базі загальнолітературного стилю та робота із спеціальними текстами, яка забезпечує знання студентами фахової термінології та специфічних стилістичних явищ.

Метою навчання іноземців української мови соціально-побутового спілкування є вміння спілкуватися (здебільшого в усній формі) в зазначеній сфері, і тому, на відміну від базового курсу мовної підготовки, воно має базуватися на комунікативній методиці. Орієнтиром для відбору навчального матеріалу при цьому має бути «Стандарт початкового рівня навчання української мови як іноземної», у якому визначено набір інтенцій, ситуації та теми спілкування.

Відповідно до «Стандарту...» іноземців треба навчити задовольняти елементарні комунікативні потреби у спілкуванні з носіями української мови в мінімальному наборі ситуацій: у магазині, касі, кіоску; у банку, на пошті, в пункті обміну валюти; у ресторані, кафе, їдальні, буфеті; у деканаті, у бібліотеці, на вулиці, у транспорті; у поліклініці, лікарні, у лікаря, в аптеці.

На кафедрі історії та мовознавства було розроблено курс української мови соціально-побутового спілкування, який має стати складовою частиною мовної підготовки іноземців. У результаті вивчення цього курсу іноземний студент має вміти реалізувати такі інтенції:

– вступати у спілкування, знайомитися з будь-ким, представлятися або представляти іншу особу, вітатися, прощатися, звертатися до будь-кого, дякувати, вибачатися, відповідати на подяку або вибачення, просити вибачення;

- ставити запитання та повідомляти про факт або подію, особу, предмет, про наявність чи відсутність предмета або особи, про якість, належність предмета; про подію, дію, час і місце дії, її причину;
- висловлювати бажання, прохання, запрошення, пропозицію, згоду/ незгоду та відмову;
- висловлювати своє ставлення: давати оцінку особі, предмету, факту, дії;
- заповнювати формуляри, вносити свої ім'я, прізвище, національність, адресу до реєстраційної картки у готелі тощо.

Відповідні граматичні структури, що забезпечують реалізацію зазначених інтенцій, стають при комунікативному підході не метою, а засобом навчання.

Актуальна для цього рівня спілкування тематика охоплює розповідь про себе, друзів, родину; робочий та вільний час, відпочинок, захоплення, Україну та міста, де мешкав і мешкає студент.

Вивчення іноземцями української мови соціально-побутового спілкування планується розпочати з 2017/ 2018 навчального року.

Н. М. Нос

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ МОВНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВИШУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Основна мета сучасної освіти – формування особистості, здатної до постійної самореалізації, а освіти у виші – формування у студентів громадянської відповідальності, духовної культури, ініціативності, здатності до успішної діяльності в суспільстві та активної адаптації на ринку праці. В багатьох країнах світу йде інтенсивний пошук нових ідей та підходів до організації навчально-виховного процесу у виші, розробляються й впроваджуються у практику інноваційні проекти виховання.

Значне місце в досягненні цих ідей виховання посідає мовна підготовка. Особливо це реалізується на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням), де формується мовна культура студента, прищеплюється шанобливе ставлення до звичаїв та історії рідного народу, відбувається утвердження принципів загальнолюдської моралі: патріотизму, справедливості та інших добродійностей. Неабияку роль в цьому процесі відіграє викладач-словесник. К. Д. Ушинський писав: "У вихованні все повинно базуватися на особі вихователя, тому що виховна сила виливається тільки з живого джерела людської особистості. Ніякі статuti і програми, ніякий штучний організм закладу, хоч би як хитро він був придуманий, не може замінити особистості в справі виховання".

Мовна особистість у процесі становлення на заняттях з української мови проходить декілька етапів, досягаючи різних рівнів мовної культури: